MURALIDHAR GIRLS' COLLEGE
LIBRARY

2022

SANSKRIT — HONOURS

Paper : CC-7

(Indian Social Institutions and Polity)

Full Marks : 65

The figures in the margin indicate full marks.
Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

Section - A

(Marks : 10)

Unit - II

1. अधोलिखितयोः ***कस्यचिदेकस्य*** सप्रसङ्गं व्याख्या कार्या (संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च)। 6×1

(a) श्रुतिः स्मृतिः सदाचारः स्वस्य च प्रियमात्मनः।
सम्यक्सङ्कल्पजः कामो धर्ममूलमिदं स्मृतम्॥

(b) अहिंसा सत्यमस्तेयं शौचमन्द्रियनिग्रहः।
एतं सामाजिकं धर्मं चातुर्वर्ण्येऽब्रवीन्मनुः॥

2. निम्नलिखितेषु यथेच्छं ***प्रश्नद्वयं*** संक्षेपेण संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च समाधेयम्। 2×2

(a) मिताक्षराकारमते षड्विधस्मार्तधर्मेषु कः तृतीयः? सोदाहरणं तदुल्लिख्यताम्।

(b) "धर्मशास्त्राङ्गमिश्रिताः"– इत्यस्य तात्पर्यं किम्?

(c) याज्ञवल्क्येन आलोचितानि धर्मस्थानानि कानि?

(d) "दशकं धर्मलक्षणम्"– इत्यत्र लक्षणचतुष्टयस्य नामोल्लेखं कुरु।

Section – B

(Marks : 30)

Unit I & II

(Marks : 12)

3. निम्नलिखितयोः ***कस्यचिदेकस्य*** आलोचना संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च कार्या।

(a) श्रीमद्भगवद्गीतामनुसृत्य स्वभावप्रभवैः गुणैः चतुर्वर्णानां कर्मविभागः लेखनीयः। 10

(b) "कस्माच्च भवति श्रेष्ठस्तन्मे व्याख्यातुमर्हसि।"– कस्य जिज्ञासा इयम्? विषयस्यास्य पर्यालोचना कार्या। 1+9

Please Turn Over

MURALIDHAR GIRLS' COLLEGE
LIBRARY

4. अधोलिखितेषु यथेच्छं ***प्रश्नद्वयं*** समाधेयम् **(एकस्योत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च देयम्)।** 1×2

(a) 'सोमक्रियापरः' कः वर्णः आसीत्?

(b) वैदेहकपदेन को निर्दिश्यते?

(c) शूद्रायां ब्राह्मणाज्जातः पुत्रः कः?

(d) मनोर्मतमवलम्ब्य चतुर्णां सङ्करजानां वर्णानाम् उल्लेखं कुरु।

Unit - III & IV

(Marks : 18)

5. "पश्यतः स्त्रीनिबन्धनम्"– इत्यस्य तात्पर्यम् आलोच्यताम्। 10

अथवा,

"सम्मान्यमानाश्चैता हि सर्वकार्याण्यवाप्स्यथ"– इति वचनमवलम्ब्य ग्रन्थकारमतं सविस्तरम् आलोचनीयम्। 10

6. निम्नलिखितेषु ***विषयद्वयम***धिकृत्य टीका कार्या। 4×2

(a) वानप्रस्थाश्रमः

(b) समावर्तनम्

(c) त्रिवर्गः

(d) गोदानविधिः

Section - C

(Marks : 10)

Unit - I

7. अधोलिखितयोः कस्य***चिदेकस्य*** संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च व्याख्या कार्या। 6×1

(a) असपत्नः संपत्नहाऽभिराष्ट्री विषासहिः।
यथाहमेषां भूतानां विराजानि जनस्य च॥

(b) त्वां विशो वृणतां राज्याय त्वामिमाः प्रदिशः पञ्च देवीः।
वर्मन् राष्ट्रस्य ककुदि श्रयस्व ततो न उग्रो वि भजा वसूनि॥

8. निम्नप्रदत्तेषु यथामति ***प्रश्नचतुष्टयस्य*** उत्तरं प्रदीयताम् (एतेषु **एकस्योत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या** च लेखनीयम्)। 1×4

(a) भागदुघशब्दस्य अर्थः कः?

(b) के राजकर्तारः?

(c) "समितिः" इत्यस्य कोऽर्थः?

(d) पालागलपदेन कोऽवबुध्यते?

(e) शतपथब्राह्मणोक्तेषु रत्निषु द्वयोर्नामोल्लेखं कुरु।

(f) "वज्जिवग्ग" इति पदं कुत्र केन प्रयुक्तम्?

MURALIDHAR GIRLS' COLLEGE LIBRARY

Section - D

(Marks : 15)

Unit - I

9. अधोलिखितयोः संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च ***कस्यचिदेकस्य*** उत्तरं प्रदीयताम्।

(a) सप्ताङ्गराष्ट्रस्य अङ्गेषु प्रथमचतुष्टयानां नामोल्लेखं कुरु। कौटिल्यमतमवलम्ब्य कोशदण्डसम्पद्द्वयम् आलोच्यताम्। 4+6

(b) राजमण्डलस्य प्रकृतीनां नामोल्लेखं कुरु। अस्य राजमण्डलस्य मूलप्रकृतयः द्रव्यप्रकृतयश्च आलोच्यन्ताम्। 3+7

10. निम्नलिखितेषु यथामति ***पञ्च प्रश्नाः*** समाधेयाः (एतेषु **एकस्य उत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या** च प्रदेयम्)। 1×5

(a) उपायचतुष्टयस्य प्रथमद्वयं किम्?

(b) विग्रहः कतिविधः? तन्नाम लिख्यताम्।

(c) राजा कदा दण्डप्रयोगं कुर्यात्?

(d) प्रभुशक्तेः किं प्रयोजनम्?

(e) यानासनयोः पार्थक्यम् उल्लिख्यताम्।

(f) संश्रयः कः?

(g) शुक्रनीतिसारमते सप्ताङ्गराष्ट्रस्य मूलं किम्?

MGC Library